

Tạp Ghi Quỳnh Giao: Tiếng xưa của Dương Thiệu Tước

Monday, June 23, 2008

Khi xem một đĩa nhạc trước khi mua mà mình thấy có ghi tên nhạc sĩ và người trình bày, chúng ta có thể tin là người thực hiện đã có sự quý trọng tối thiểu dành cho nghệ sĩ. Trường hợp của một ca khúc, đôi khi phải có tên người viết lời từ hoặc bài thơ, lẫn người đã soạn phần nhạc thì mới là tri âm và biết tri ân các tác giả. Ngày nay, sự ân cần ấy càng là cần thiết.

Khi xem chương trình của một buổi trình diễn, ngoài tên tác giả mà còn có tên người soạn hòa âm đi cùng tên người trình diễn (ca sĩ và các nhạc công), thì chúng ta biết rằng ban tổ chức quý trọng nghệ thuật và biết thưởng thức âm nhạc. Ngày nay, những chi tiết có vẻ như tất nhiên ấy thật ra bị lãng quên vì nhiều người chỉ chú trọng đến tên hoặc hình ảnh của ca sĩ trình diễn.

Gặp trường hợp trình bày nhạc Dương Thiệu Tước thì việc chọn hòa âm và nghệ sĩ trình bày là điều kiện tối thiểu. Nhạc của ông kén người trình bày vì không dễ hát, và cũng kén cả người soạn hòa âm để có thể diễn tả trọn vẹn giá trị của tác phẩm.

Sinh tại miền Bắc, Dương Thiệu Tước là tác giả ca khúc thuộc loại tiêu biểu nhất về Huế là bài [Đêm Tàn Bến Ngự](#). Ông cũng viết bài [Tiếng Xưa là ca khúc đã hòa chung nhiều hình tượng cổ điển của Đường thi trong làn điệu của cổ nhạc miền Nam!](#) Hãy nghe "cung đàn nhỏ lệ Tầm Dương và phím loan vương tình" trên sóng nước Cửu Long. Bất ngờ lắm, rục rờ tựa Áng Mây Chiều, một tuyệt tác khác của ông.

Cách đây 70 năm, khi các nhạc sĩ tiên phong như Phạm Duy và Văn Cao còn viết nhạc với loại âm thanh chuỗi (arpèges), như trong Cung Đàn Xưa hay Khói Tình Trương Chi, thì Dương Thiệu Tước đã tài tình hòa cả nhạc thất cung và ngũ cung trong khúc tình ca diễm lệ là Trời Xanh Thắm. Phạm Duy nhấn mạnh sự kiện ấy về nhạc thuật với lời thán phục, và... biết ơn. Nghe Thái Hằng hát Trời Xanh Thắm, ông bị cú sét ái tình. Thái Hằng trở thành bà Phạm Duy là từ không gian xanh thắm đó! Cũng Phạm Duy đã nhắc về Buồn Xa Vắng của bậc đàn anh, một trong những bản tình ca đầu tiên của thời khai phá tân nhạc Việt Nam. Xa vắng lắm vì đã bảy chục năm rồi, mà vẫn làm ta vướng vít.

Dương Thiệu Tước cũng là tác giả của ca khúc bán cổ điển thuộc loại quý phái nhất của chúng ta là Ngọc Lan, một bài không dễ diễn tả. Bến Xuân Xanh của ông là bài luân vũ dạt dào sóng nước mà Nghiêm Phú Phi tấm tắc so sánh với Dòng Sông Xanh của Strauss. Nghiêm Phú Phi đã đứng chân bên sóng nước ấy, chưa Dương Thiệu Tước thì chưa hề!

Nói tới âm hưởng Tây Ban Nha đầy màu sắc trong một vũ điệu quay cuồng, Hội Hoa Đăng là ca khúc không thể thiếu trong danh mục những tuyệt tác của tân nhạc Việt Nam.

Dương Thiệu Tước viết Hội Hoa Đăng trên... một cái võng tại Ban Mê Thuật, trong một trang trại trồng cà phê đêm đó rục ánh đèn màu. Ông thả hồn theo cảm xúc để mô tả một đêm dạ vũ tại cái xứ đầu bò mình chưa hề đặt chân tới. Ông viết cứ như thật, ta cứ nghe thì biết thế nào là nhạc và thơ cùng kết duyên trong nhịp phách ròn tan. Năm đó là 1956. Đêm đó, đại gia đình ăn mừng một cậu bé vừa đầy tháng.

Giờ đây, cậu bé đó là Nhạc Trưởng Nguyễn Khánh Hồng của Hội Hiếu Nhạc Việt Mỹ, của The Vietnamese American Philharmonic tại Westminster!

Nhạc Trưởng Nguyễn Khánh Hồng sẽ tổ chức một buổi hòa nhạc và trình diễn những ca khúc tiêu biểu nhất của Dương Thiệu Tước. Địa điểm là Rose Center Theater rất trang nhã bên cạnh Tượng Đài Chiến Sĩ của Westminster. Thời gian là tối 12 Tháng Bảy tới đây. Và

cách tổ chức là một sự trân trọng rất xứng đáng với nghệ thuật Dương Thiệu Tước.

Ban nhạc thính phòng của Hội Hiếu Nhạc cùng các ca sĩ Kim Tước, Quỳnh Giao, Ngọc Hà, Mộng Thủy, Bích Vân, Bảo Châu, Vân Quỳnh (ái nữ Dương Thiệu Tước), Lê Hồng Quang và Phạm Hà sẽ trình diễn nhạc Dương Thiệu Tước qua phần hòa âm của bốn nhạc sĩ là Lê Văn Khoa, Hồ Đăng Tín, Đặng Xuân Thìn, và Lê Danh Hiến, một môn sinh của Dương Thiệu Tước. Một đêm trình diễn tác phẩm Dương Thiệu Tước mà cần tới bốn người hòa âm cho các giọng ca thật đẹp cùng thể hiện với dàn nhạc thính phòng! Đây là một sự dụng công của người hiếu nhạc.

Chúng ta cũng sẽ cảm động khi nghe dàn nhạc thiếu nhi trình tấu bài Ôn Nghĩa Sinh Thành của Dương Thiệu Tước. Phải có hòa âm Lê Văn Khoa thì mới ra chuyện, rất đẹp.

Đã thế, ngoài nhạc Dương Thiệu Tước, khán giả còn được nghe một số nhạc khúc cổ điển Tây phương và cả bài El Condo Pasa nổi tiếng của dân nhạc Peru. Dương Thiệu Tước là giáo sư Tây ban cầm của trường Quốc Gia Âm Nhạc và Kịch Nghệ Sài Gòn, và bậc thầy của nhiều tay danh cầm đích thực của chúng ta. Trong buổi hòa nhạc này, ban tổ chức đặc biệt mời thêm hai danh cầm guitar là Huỳnh Hữu Đoan và Nguyễn Thái Cường.

Nhớ đến tiếng xưa thì đây là một cách nhớ đầy ý nghĩa.

Sinh quán tại Vân Đình Hà Đông, Dương Thiệu Tước thuộc dòng danh gia thế phiệt. Là cháu nội của Dương Khuê, nhưng ông lại không ưa làm quan mà thích nhạc. Ông trở thành một trong các nghệ sĩ đầu tiên đã đặt nền móng cho nền tân nhạc của Việt Nam và nối kết phong hóa cổ truyền với nghệ thuật cao nhã rất Tây phương vì tường tận am hiểu cả hai thế giới đó. Nhạc của ông thuộc loại trang trọng đài các, càng nghe càng thấm và càng yêu. Nếu cần giới thiệu với người ngoại quốc những nét văn minh đặc sắc của tân nhạc Việt, mình không thể không nhắc đến Dương Thiệu Tước!

Xin trân trọng cảm tạ ban tổ chức, các nhà bảo trợ và ân cần giới thiệu tới độc giả một buổi trình diễn đầy nghệ thuật của Hội Hiếu Nhạc.